

PRIKAZ UDŽBENIČKOGA SKLOPA *PRIMI PASSI 2* AUTORICE SANJE VIČEVIĆ

Nataša Košuta

Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci*

Sanja Vičević
Primi passi 2
Zagreb: Školska knjiga, 2012.

Udžbenički sklop *Primi passi 2* autorice Sanje Vičević namijenjen učenju talijanskoga jezika u predškolskoj dobi u izdanju Školske knjige sastoji se od udžbenika, radne bilježnice, priručnika za nastavnike i odgojitelje, CD-a uz udžbenik i radnu bilježnicu te ilustriranih kartica. Udžbenik, radna bilježnica, CD i ilustrirane kartice već su se tijekom 2012. mogli naći na policama knjižara, a uskoro se očekuje i objavljivanje priručnika.

Udžbenik već na prvi pogled privlači svojim formatom i veselim bojama na naslovnoj stranici, a njegova unutrašnjost izlet je u šareni svijet blizak djeci predškolskoga uzrasta kojemu je i namijenjen. Na samome početku nalazi se pregled sadržaja (*Indice*), a udžbenik na 127 stranica te još 2 stranice s naljepnicama donosi osam tematskih cjelina (*Questo sono io; Questa è la mia famiglia; Oggetti della classe; Muoviti un po'!; Buon appetito!; A casa; A Giocalandia; Il mondo degli animali*), s time da svaka tematska cjelina obuhvaća više lekcija. Nakon osme cjeline slijedi dodatak (*Aggiunta*) kao prikaz kulturoloških elemenata karakterističnih za zemlju jezika cilja kao što su blagdani (Božić, Uskrs i Bogojavljenje), zatim karneval te Majčin dan i Očev dan. Sadržaj lekcija prikazan je

* Nataša Košuta, Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci, nkosuta@ffri.hr

slikama i crtežima, dok je tekst u udžbeniku sveden, osim na naslove pojedinih cjelina, na upute koje se najprije daju na talijanskome, zatim na hrvatskome jeziku, a popraćene su i simbolima tako da mali učenik odmah može shvatiti što se od njega traži u zadatku. Tekst naslova i uputa pisan je verzalom. Prve dvije tematske cjeline koje obuhvaćaju predstavljanje prepoznatljivih karakteristika zemlje čiji se jezik uči kao i predstavljanje sebe i svoje obitelji nalaze se i u udžbeniku *Primi passi 1*. No, nakon toga je u udžbeniku *Primi passi 2*, kao obilježje temeljnih razlika u odnosu na prethodni udžbenik, u odabiru tema i jezične zahtjevnosti vidljiva orijentiranost na stariji uzrast (petogodišnjaci i šestogodišnjaci) te tendencija k stvaranju podloge za stjecanje interkulturalnih iskustava i razvijanju interkulturalne kompetencije, što se prvenstveno očituje u uključivanju dvaju novih likova (dječačić Lassana iz Afrike i djevojčica Mei iz Azije). U odabiru i načinu prezentacije sadržaja u udžbeniku očit je njegov prvenstveni cilj, a to je pobuđivanje zanimanja djeteta za strani jezik uz poštivanje njegovih razvojnih značajki, što je prije svega primjetno u razvojnoj primjerenosti tema koje se tiču njegove neposredne okoline, njegova iskustvenoga svijeta i središta njegova zanimanja. U udžbeniku se tako osim već spomenutih tema, mogu naći i imenovanje i opisivanje školskog pribora, imenovanje boja te brojeva od jedan do deset, zatim dijelova tijela, prehrambenih proizvoda, prostorija i namještaja, kao i nezaobilazne teme svijeta zabave i igre te životinjskoga svijeta. Sve su te teme uklopljene u situacijski kontekst svakodnevnice kako bi se u djeteta razvila sposobnost komuniciranja u svakodnevnim situacijama, a prezentiraju se kao vizualni i auditivni poticaji. Učenje jezika temelji se na razumijevanju ponuđenih sadržaja na receptivnoj razini, da bi se njihovim uvježbavanjem kroz povezivanje auditivnoga poticaja te govorne aktivnosti s konkretnom aktivnošću djeteta (pokazivanje, povezivanje, zaokruživanje, pjevanje, bojanje, crtanje, izrezivanje i lijepljenje) stvorila podloga za produktivno korištenje jezika, ali i razvoj fine motorike. Ovaj udžbenik rezultat je povezivanja teorijskih spoznaja iz područja ovladavanja inim jezikom te psihologije kao i praktičnoga višegodišnjeg iskustva autorice u radu s djecom predškolskoga uzrasta.

Radna bilježnica na 159 stranica u potpunosti prati udžbenik, no njezina unutrašnjost nije u boji, već je crno-bijela. Ono što je osim toga razlikuje od udžbenika jest uključenost zadataka za samovrednovanje

znanja i napretka u stranome jeziku (*Autovalutazione*) koje se provodi od treće cjeline nadalje. Kako bi učenik sam mogao provjeriti svoja postignuća na kraju svake cjeline daju se dva zadatka od kojih prvi uvijek provjerava znanje na receptivnoj, a drugi na produktivnoj razini. Ti su zadaci od iznimne važnosti za razvijanje učenikove samostalnosti u procesu ovladavanja stranim jezikom, ali i šire. S obzirom na to da je praksa pokazala kako i neki učenici mlađe školske dobi nemaju razvijenu sposobnost samovrednovanja, poželjno je takve sadržaje uključiti u poučavanje već pri prvome susretu sa stranim jezikom na predškolskoj razini.

Uz udžbenik i radnu bilježnicu izdan je i CD koji sadrži 99 tonskih zapisa uključujući dijaloge, priče i pjesmice od kojih svaka uvijek ima i instrumentalnu verziju kako bi djeca sama mogla pjevati naučeni tekst. Tekst svih pjesmica izuzev pjesme *Se sei felice* potpisuje autorica ovoga udžbeničkog kompleta, a glazbu Milan Doležal. Sve glazbene točke izvode članovi KUD-a *Fratellanza* iz Rijeke. Usto je važno napomenuti da su tekstove čitali većinom izvorni govornici (njih osmero u odnosu na dva neizvorna govornika) što u svakom slučaju doprinosi kvaliteti kompaktnoga diska, tim više što se u početnome učenju jezika naglasak u prvome redu stavlja na usvajanje fonološkoga sustava, ritma i intonacije stranoga jezika.

Sastavni dio ovoga udžbeničkog kompleta čini i 148 ilustriranih kartica koje u različitome broju prate pojedinu cjelinu, a isto tako i dodatak. Ilustrirane kartice svojim formatom (14×20cm) i veselim bojama također pomažu u osmišljavanju i kreiranju nastave po mjeri učenika.

Međutim sve ove dijelove u jednu cjelinu zapravo povezuje detaljno razrađen Priručnik za nastavnike i odgojitelje talijanskoga jezika za predškolski uzrast. Osim kratkoga opisa komunikacijsko-pragmatičkoga pristupa korištenoga u izradi udžbenika, autorica u priručniku navodi obilježja rada u vrtićkim programima ranoga ovladavanja talijanskim jezikom s globalnim odgojno-obrazovnim ciljevima, kao i prijedloge aktivnosti obrade nastavnih cjelina u redovitome vrtićkom programu te u kraćim programima ranoga ovladavanja talijanskim jezikom izvan redovitoga vrtićkog programa. Osim toga sastavni dio priručnika čine notni zapisi i tekstovi pjesmica te predlošci za kopiranje. Upravo se u prijedlozima obrade pojedinih nastavnih cjelina očituje njegova izuzetna vrijednost posebice za nastavnike početnike i odgojitelje početnike te one

koji još nemaju dovoljno iskustva u poučavanju jezika u toj ciljnoj skupini, ali i za sve ostale kao izvor ideja za pripremu i obogaćivanje nastave s djecom predškolskoga uzrasta. Navedeni se prijedlozi tiču aktivnosti za uvođenje, obradu te uvježbavanje i ponavljanje jezičnih elemenata na receptivnoj i produktivnoj razini, a uključuju i prijedloge za upoznavanje s kulturološkim sadržajima te različite dodatne aktivnosti. Na početku svake lekcije autorica tako navodi jezične strukture i komunikacijske funkcije koje su zatim u obliku vokabulara, fraza i kraćih rečenica raspoređene na receptivnu i produktivnu jezičnu razinu. Skorim objavljivanjem navedenoga priručnika kompletirat će se ovaj udžbenički sklop kao vrijedan doprinos poučavanju i ovladavanju talijanskim jezikom u predškolskome uzrastu, a kao temelj za njegovu kasniju nadogradnju, na čemu autorici svakako treba čestitati.